Taip pat kape rastos dvi storagalės apyrankės, geležinė ilgakojė segė ir gintaro karolių apvara. Sprendžiant iš antkaklės, kapas gali būti kiek ankstyvesnis už kitus.

1996 m. tyrinėjimai parodė, kad dar netiksliai yra nustatyta paminklo teritorija. Perkasos Nr. XXIII ir XXIV kastos jau už paminklinės teritorijos ribų, ten rasta vaikų kapų. Kapinyno P dalyje taip pat buvo laidojama.

Ištirti kapai, kaip ir ankstesniais metais, datuojami V a. pabaiga–VI a. Tik kapas Nr. 63, matyt, yra kiek ankstyvesnis. Kapinynas skiriamas Nemuno žemupio kultūrinei grupei.

Valdemaras Šimėnas

Investigations of the Vidgiriai cemetery in 1996–1997

The VU continued the investigations of the Vidgiriai (Šilutė dc.) cemetery started in 1986–1989 and 1994. An area of 290 m^2 was investigated in 1996–1997. Twenty two inhumations and 9 round pits (dated differently) were uncovered. The investigated burials are dated to the end of the fifth–middle of the sixth century.

Linas Tamulynas

Pleškučių-Pangėsų kapinyno žvalgomieji tyrinėjimai 1997 metais

1997 m. KPC atliko žvalgomuosius tyrinėjimus spėjamoje Pleškučių-Pangėsų (Klaipėdos raj., Priekulės s-ja) kapinyno teritorijoje.

Pleškučių-Pangėsų kapinynas literatūroje minimas nuo XIX a. pab., kai į Kionigsbergo „Prussia–Museum" pateko radinių iš Gavelių, Pleškučių ir Pangėsų kaimų – iš našlei Kurschat priklausančios sodybos teritorijos. Šį kapinyną tyrinėjo Kėnigsbergo archeologai E. Hollackas (1904 m.) ir A. Bezzenbergeris (1899 ir 1911 m.). A. Bezzenbergeris kapinyne ištyrė 6 griautinius kapus be akmenų vainikų, paskelbė savo ir E. Hollacko tyrinėjimų medžiagą, pateikė kapinyno situacijos planą (M1:100 000) ir nurodė, kad Pleškučių, Gavelių ir Pangėsų radimvietės buvo vienas kapinynas. Pagal

A. Bezzenbergerio skelbtą planą, kapinynas buvęs tarp Pleškučių ir Gavelių kaimų, į R nuo kelio iš Pleškučių į Priekulės–Drevernos kelią.

1972 m. Pleškučių kapinynas buvo įrašytas į LTSR istorijos ir kultūros paminklų sąrašą (AV 476), tačiau nesuradus jo tikslios vietos (žvalgytas 1977 m.?), 1981 m. iš šio sąrašo buvo išbrauktas.

1997 m., remiantis A. Bezzenbergerio skelbtu kapinyno situacijos planu, buvo žvalgomi Pleškučių kaimo laukai ir kalvelė į P nuo buv. Gavelių kaimo kapinių (1897 m. kaimas prijungtas prie Pleškučių). Ant suartos kalvelės P šlaito surasti du Romos Imperijos variniai sestercijai (visas šiame straipsnyje minimas monetas padėjo nustatyti prof. M. Michelbertas) bei keletas vario lydinio ir geležies dirbinių, datuojamų III a.–IV a. viduriu. Aptikus šiuos radinius, buvo kreiptasi į paminklosaugos institucijas, kad būtų sustabdyti žemės ūkio darbai spėjamoje kapinyno teritorijoje. Tai ir buvo padaryta operatyviai veikiant KVAD Klaipėdos teritorinio padalinio darbuotojams.

1997 m. tyrinėjimų metu išsiaiškinta apytikslė minėtos našlės Kurschat sodybos (kuri buvo nugriauta po karo) vieta. Šalia kapinyno gyvenantys žmonės į savo dabartinę sodybą persikėlė 6-tojo dešimtmečio pradžioje; jie teigia, kad archeologinių radinių nerasdavę. Kolūkio metais kapinyno teritorijoje buvo laikomos daržovės.

1997 m. žvalgomųjų tyrinėjimų metu spėjamoje kapinyno teritorijoje ištirtas 49,5 m^2 plotas (10 perkasų). Nustatyta, kad dalis kapinyno suardyta, o radiniai pasklidę po didesnį nei 1,5 ha plotą. Kapinyno teritorijoje surinkta daugiau kaip šimtas atsitiktinių radinių, kuriuos galima suskirstyti į 3 grupes: a) radiniai iš laikotarpio, ankstesnio už kapinyną; b) radiniai iš kapinyno egzistavimo laikotarpio; c) radiniai iš laikotarpio, vėlesnio už kapinyną.

Pirmajai atsitiktinių radinių grupei skiriami radiniai iš titnago ir tikriausiai dalis lipdytinės keramikos. Neskaičiuojant keramikos (kurios datavimas nepatikimas, rasti fragmentai labai smulkūs), kapinyno teritorijoje surinkti 9 šios grupės radiniai: skaldytinio dalis, retušuota skeltė, trikampis širdinis strėlės antgalis ir šešios nuoskalos. Šie radiniai

skirtini neolitui, o kai kurie gal net ir mezolito pabaigai (retušuota skeltė, aptraukta šviesiai mėlyna patina).

Kapinyne neabejotinai rasti 46 atsitiktiniai radiniai, iš kurių paminėtini aštuoni Romos Imperijos variniai sestercijai (II a. pab.–III a.), trys III gr. antkaklių kūginiais galais fragmentai (C_{1b}–C_2 periodai: III a. vidurys–III a. antroji pusė), I gr. lankinės žieduotosios segės fragmentas (C_{1b}–C_3 periodai: III a. vidurys–IV a. pirmoji pusė) (pav. 1–4), segės lenkta kojele fragmentas (žr. pav. Nr. 1–d), trys įvijinių klaipėdietiškų apyrankių fragmentai (B_2/C_1–C_2 periodai: II a. antroji pusė–III a. antroji pusė), emalio, stiklo ir gintaro karoliai, gintariniai kabučiai ir jų fragmentai, įmoviniai kirviai, įmoviniai ietigaliai. Gali būti, kad šiai radinių grupei reikia skirti ir dalį lipdytinės keramikos.

Be atsitiktinių radinių, kapinyne rasti du kapai:

Perkasoje Nr. 9 (3x4 m) po velėna ir ariamuoju sluoksniu išryškėjo keletas duobių ir stulpaviečių, perdengiančių viena kitą. Visų duobių užpildas buvo smėlis su juodžemiu, lipdytinė keramika, plytų gabaliukai. 50 cm gylyje išryškėjo kapų Nr. 1 (tęsiant A. Bezzenbergerio kapų numeraciją – Nr. 7) ir Nr. 2 (Nr. 8) kontūrų fragmentai, iš kurių nustatyta, kad abiejų kapų duobės orientuotos į ŠV. Kapų duobės lygiagrečios viena kitai, jas skyrė tik 15 cm tarpas. Šalia kapų Nr. 1(7) ir Nr. 2(8) duobių perkasoje išryškėjo dar šešių persidengiančių duobių ir duobių pakraščių kontūrai; jos paliktos nepreparuotos. Įžemis – smėlis.

Kapo Nr. 1(7) duobės kontūro fragmentai išryškėjo 50 cm gylyje. Duobės ilgis – 2,6 m, plotis – 0,9 m. Kapo duobė – stačiakampio užapvalintais galais formos, orientuota ŠV (330°)–PR (150°) kryptimi. Duobės PR galas suardytas kasant vėlesnę duobę. Kapo duobės užpildas nuo įžemio išsiskyrė tamsesne spalva, degėsių neaptikta. 55–60 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus atsidengė įkapės:

a) geležinis dalgis – 0,4 m į PR nuo kapo duobės ŠV galo, jos vidurinėje dalyje (pav. 26);

b) geležinio lazdelinio smeigtuko (?) trys fragmentai (pav. 26) – 0,5 m į PR nuo kapo duobės ŠV galo, jos vidurinėje dalyje;

c) Romos Imperijos varinis sestercijus, prie kurio abiejų pusių rasta audeklo fragmentų – 0,7 m į PR nuo kapo duobės ŠV galo, jos ŠR pusėje;

d) geležinio lazdelinio smeigtuko trys fragmentai (pav. 26) – 0,8 m į PR nuo duobės PV galo–duobės vidurinėje dalyje.

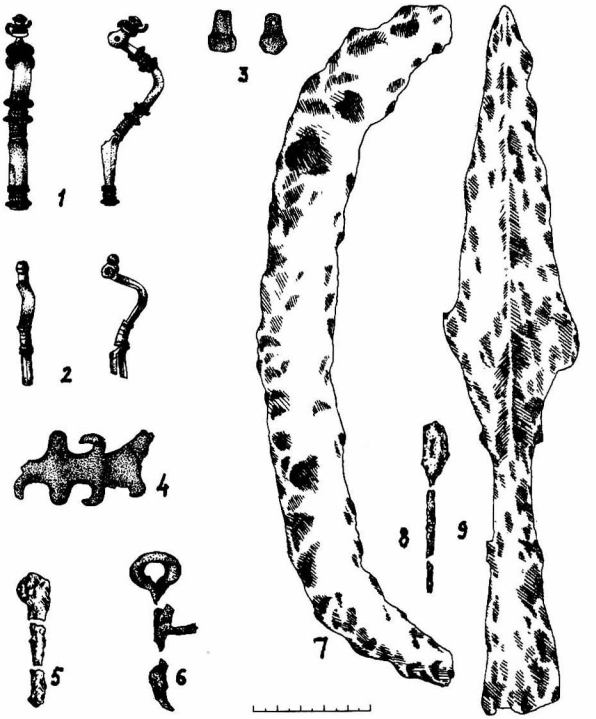

Pav. 26. Pleškučių-Pangėsų kapinyno radiniai: 1, 2 – lankinės segės, 3 – kabutis, 4 – apkalas (?), 5, 6, 8 – lazdelinių smeigtukų fragmentai, 7 – dalgis, 9 – dalgis (1, 2, 4 – žalvaris, 3 – gintaras, 5, 9 – geležis; 1–4 – atsitiktiniai, 5–7 – kapas Nr. 1 [7], 8, 9 – kapas Nr. 2 [8]).

Fig. 26. The finds of the Pleškučiai-Pangėsai cemetery: 1, 2 – crossbow brooches, 3 – pendant, 4 – binding (2), 5, 6, 8 – fragments of crook-like pins, 7 – scythe, 9 – scythe (1, 2, 4 – bronze; 3 – amber; 5, 9 – iron; 1–4 – stray; 5–7 – grave No 1 [7], 8, 9 – grave No 2 [8]).

Iš įkapių spėjama, kad šiame kape buvo palaidotas vyras. Mirusysis duobėje buvo paguldytas galva į ŠV (330°).

Kapo Nr. 2(8) duobės kontūro fragmentai išryškėjo 0,5 m gylyje. Kapo duobės ilgis – 2,6 m, plotis – 0,8 m. Kapo duobė – stačiakampio užapvalintais galais formos, orientuota ŠV (330°)–PR (150°) kryptimi. PR duobės galo P kampas buvo apardytas 0,2 m skersmens duobės, kurioje rasta degėsių ir smulkių plytų gabaliukų (buvęs įkastas XIX a. sodybos tvoros kuolas?). Kapo duobės užpildas įžemyje išsiskyrė tamsesne spalva, degėsių neaptikta. 0,5–0,6 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus atsidengė įkapės:

a) geležinis įmovinis ietigalis rombo formos plunksna su briauna (pav. 26) – 0,4 m nuo ŠV kapo duobės galo, jos PV pusėje;

b) Romos Imperijos varinis sestercijus, nukaldintas valdant Komodui (180–192 m.) su po juo buvusiu audeklo fragmentu – 0,8 m nuo kapo duobės ŠV galo, prie jos ŠR krašto;

c) geležinio lazdelinio (?) smeigtuko trys fragmentai (pav. 26) – 1 m nuo kapo duobės ŠV galo, jos ŠR pusėje.

Iš įkapių spėjama, kad šiame kape palaidotas vyras. Mirusysis duobėje buvo paguldytas galva į ŠV (330°).

Abu 1997 m. ištirtus kapus reikėtų datuoti II a. pab.–III a. pirmąja puse.

Remiantis 1997 m. tyrinėjimų rezultatais, galima teigti, kad Pleškučių kapinynas buvo įrengtas kalvelėje, kurioje III tūkst. pr. Kr. antrojoje pusėje–II tūkst. pr. Kr. pirmojoje pusėje buvo gyvenvietė. Kapinyno medžiaga (kartu su atsitiktiniais radiniais) beveik analogiška Šernų (Klaipėdos raj.) ir Stragnų (Klaipėdos raj.) kapinynų medžiagai.

Pleškučių-Pangėsų kapinynas priklauso teritorijai, kuri tradiciškai skiriama Vakarų Lietuvos I–VII a. kapinynų su akmenų vainikais kultūrai. Nors akmenų vainikų kapinyne neaptikta nei 1899, nei 1911, nei 1997 m., tačiau ištyrus tik 8 kapus, kol kas sunku paneigti (kaip ir patvirtinti), kad Pleškučiuose kapai buvo juosiami akmenų vainikais. Pažymėtina, kad akmenų vainikų neaptikta ir Stragnų kapinyne, esančiame už 4 km į ŠR nuo Pleškučių kapinyno (A. Varno 1985 m. tyrinėjimai).

Pleškučių-Pangėsų kapinynas datuotinas $B2/C_1–C_3$ periodais: II a. antrąja puse–IV a. viduriu.

Linas Tamulynas

Survey of Pleškučiai-Pangėsai cemetery, 1997

In 1997 LCCH surveyed the supposed territory of Pleškučiai-Pangėsai cemetery. An area of 49,5 m² was examined, which revealed 2 primary burials with coins from the Roman Empire and other items. The two graves are ascribed to late 2nd–early 3rd centuries. The survey produced approximately 100 isolated findings dating to early 3rd millennium B.C.–20th century.

Povilas Tebelškis

Raguviškių kapinyno žvalgomieji tyrinėjimai 1996 metais

Kapinynas yra Kretingos raj., Žalgirio s-joje, Raguviškių k., 0,85 km į Š nuo kelio Kretinga–Budriai, 0,4 km į V nuo Minijos dešiniojo kranto.

Informacijos apie šį kapinyną yra nedaug. 1959 m. surašytame šio kapinyno pase pažymėta, kad jau 1930 m. šis paminklas buvo žinomas vietos gyventojams bei Kretingoje gyvenančiam kolekcionieriui kunigui Kuprevičiui. Jau tuo metu kapinyno teritorija buvo ardoma bulviarūsių ir žvyrduobės. Pase yra duomenų apie čia aptiktus radinius: 1940 m Aloyzas Narvilas, kasdamas bulviarūsį, rado žalvarinių papuošalų, geležinių peilių, 1950 m. Karolis Dirmeitis – žalvarinę vytinę antkaklę, 1957 m. Pranas Bražinskas – žalvarinių papuošalų.

Šį kapinyną 1948 m. žvalgė LII archeologinė ekspedicija. Kapinyno teritorijoje gyvenęs Karolis Dirmeitis ekspedicijai padovanojo žalvarinės pasaginės segės aguoniniais galais fragmentą, svarstyklių svarelius.

Atrodo, kad šis kapinynas aprašytas LAA III tome, kur paminėta, kad iš jo į KrKM pateko X–XIII a. kapams būdingų radinių.

1992 m. kapinyną žvalgė KPC. Ekspedicijos metu nustatyta kapinyno teritorija (0,53 ha). 1993 m. kapinynas įrašytas į Naujai išaiškinamų istorijos ir kultūros paminklų sąrašą (IP 2470 A).

1996 m. buvo atlikti šio objekto žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai. Iškastos 5 perkasos, ištirtas 70 m² plotas. Kapinyno teritorija labai apardyta